

Četrtek, 25. marec 2021

P9_TA(2021)0113

Poročili o Kosovu za leti 2019 in 2020**Resolucija Evropskega parlamenta z dne 25. marca 2021 o poročilih Komisije o Kosovu za leti 2019 in 2020 (2019/2172(INI))**

(2021/C 494/13)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Stabilizacijsko-pridružitvenega sporazuma med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Kosovom na drugi strani, ki je začel veljati 1. aprila 2016,
- ob upoštevanju evropskega programa reform za Kosovo, ki je bil sprejet 11. novembra 2016 v Prištini, ter uvedbe drugega evropskega programa reform (ERA 2) oktobra 2020,
- ob upoštevanju okvirnega sporazuma s Kosovom o sodelovanju v programih Unije, ki je začel veljati 1. avgusta 2017,
- ob upoštevanju sklepov predsedstva z zasedanja Evropskega sveta v Solunu 19. in 20. junija 2003,
- ob upoštevanju izjave z vrha EU-Zahodni Balkan iz Sofije z dne 17. maja 2018 in agende prednostnih nalog iz Sofije,
- ob upoštevanju resolucije varnostnega sveta OZN št. 1244 z dne 10. junija 1999, svetovalnega mnenja Meddržavnega sodišča z dne 22. julija 2010 o skladnosti enostranske deklaracije o neodvisnosti Kosova z mednarodnim pravom in resolucije generalne skupščine OZN št. 64/298 z dne 9. septembra 2010, ki je potrdila vsebino mnenja Meddržavnega sodišča in pozdravila pripravljenost EU, da spodbuja dialog med Srbijo in Kosovom,
- ob upoštevanju prvega sporazuma med vladama Srbije in Kosova z dne 19. aprila 2013 o načelih normalizacije odnosov ter sporazumov z dne 25. avgusta 2015 in stalnega dialoga o normalizaciji odnosov, ki ga podpira EU,
- ob upoštevanju Sklepa Sveta (SZVP) 2020/792 z dne 11. junija 2020 o spremembi Skupnega ukrepa 2008/124/SZVP o misiji Evropske unije za krepitev pravne države na Kosovu (EULEX Kosovo), s katerim je bilo trajanje misije podaljšano do 14. junija 2021,
- ob upoštevanju poročil generalnega sekretarja OZN o dejavnostih začasne misije OZN na Kosovu (UNMIK), vključno z najnovejšim poročilom z dne 31. marca 2020, in poročil z dne 7. februarja 2018 o operacijah mednarodnih sil KFOR,
- ob upoštevanju berlinskega procesa, ki se je začel 28. avgusta 2014,
- ob upoštevanju skupne izjave soproedsednikov stabilizacijsko-pridružitvenega parlamentarnega odbora EU-Kosovo po šestem srečanju tega odbora, ki je potekalo 14. februarja 2019 v Strasbourgu,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 5. februarja 2020 z naslovom Okrepitev pristopnega procesa – verodostojna perspektiva EU za Zahodni Balkan (COM(2020)0057),
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 5. junija 2020 o krepitvi sodelovanja s partnericami z Zahodnega Balkana na področju migracij in varnosti,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 29. maja 2019 o širitveni politiki EU za leto 2019 (COM(2019)0260), ki mu je priložen delovni dokument služb Komisije s poročilom o Kosovu za leto 2019 (SWD(2019)0216),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 6. oktobra 2020 o širitveni politiki EU za leto 2020 (COM(2020)0660), ki mu je priložen delovni dokument služb Komisije s poročilom o Kosovu za leto 2020 (SWD(2020)0356),

Četrtek, 25. marec 2021

- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 6. oktobra 2020 z naslovom Gospodarski in naložbeni načrt za Zahodni Balkan (COM(2020)0641) in delovnega dokumenta služb Komisije z dne 6. oktobra 2020 s smernicami za izvajanje zelene agende za Zahodni Balkan (SWD(2020)0223),
 - ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 8. aprila 2020 o globalnem odzivu EU na pandemijo COVID-19 (JOIN(2020)0011) in sporočila Komisije z dne 29. aprila 2020 z naslovom Podpora Zahodnemu Balkanu pri soočanju s COVID-19 in okrevanju po pandemiji (COM(2020)0315),
 - ob upoštevanju ocene Komisije z dne 21. aprila 2020 v zvezi s programom gospodarskih reform Srbije za obdobje 2020–2022 (SWD(2020)0065) in skupnih sklepov, ki jih je Svet 19. maja 2020 sprejel v okviru ekonomskega in finančnega dialoga med EU ter Zahodnim Balkanom in Turčijo,
 - ob upoštevanju končnega poročila misije EU za opazovanje volitev (EUEOM) v zvezi s predčasnimi parlamentarnimi volitvami, ki so potekale 6. oktobra 2019 na Kosovu,
 - ob upoštevanju predloga Komisije z dne 4. maja 2016 za uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (ES) št. 539/2001 o seznamu tretjih držav, katerih državljani morajo pri prehodu zunanjih meja imeti vizume, in držav, katerih državljani so oproščeni te zahteve (Kosovo) (COM(2016)0277), ter zakonodajne resolucije Evropskega parlamenta z dne 28. marca 2019 o sprejetju predloga Komisije kot svojega stališča v prvi obravnavi ⁽¹⁾,
 - ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o tej državi,
 - ob upoštevanju svojih priporočil z dne 19. junija 2020 Svetu, Komisiji in podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko o Zahodnem Balkanu po vrhu leta 2020 ⁽²⁾,
 - ob upoštevanju Zagrebške izjave, sprejete med vrhom EU–Zahodni Balkan, ki je potekal prek videokonference 6. maja 2020,
 - ob upoštevanju skupne izjave z vrha med Evropskim parlamentom in predsedniki parlamentov Zahodnega Balkana, ki ga je 28. januarja 2020 sklical predsednik Evropskega parlamenta skupaj z vodstvom parlamentov držav Zahodnega Balkana,
 - ob upoštevanju vrha EU–Zahodni Balkan, ki je potekal 10. novembra 2020 v okviru berlinskega procesa,
 - ob upoštevanju člena 54 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za zunanje zadeve (A9-0031/2021),
- A. ker je treba Kosovo, kot vse države, ki si prizadevajo za članstvo v EU, soditi po lastnih dosežkih pri izpolnjevanju, izvajanju in spoštovanju istega sklopa meril in skupnih vrednot, ki se zahtevajo za članstvo, in ker sta časovni načrt in napredek v pristopnem procesu določena na podlagi kakovosti nujnih reform in predanosti njim;
- B. ker se mora Kosovo osredotočiti na temeljne reforme za odpravo strukturnih pomanjkljivosti na področjih pravne države, temeljnih pravic, delovanja demokratičnih institucij in reforme javne uprave, pa tudi gospodarskega razvoja in konkurenčnosti;
- C. ker se Kosovo še naprej bori s politično nestabilnostjo, zlasti od predčnih parlamentarnih volitev 6. oktobra 2019; ker se je s padcem Kurtijeve vlade pokazalo več strukturnih težav, med drugim v zvezi z neupravičenim vmešavanjem zunanjih akterjev v delo vlade in skupščine Kosova, neodvisnostjo ustavnega sodišča in nejasnosti glede zakonitosti glasovanja o vladi;

⁽¹⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2019)0319.

⁽²⁾ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0168.

Četrtek, 25. marec 2021

- D. ker v zadnjem času ni bilo usklajevanja med čezatlantskimi akterji, z novo administracijo v ZDA pa se bo ponudila nova priložnost za boljše sodelovanje;
- E. ker Kosovo ostaja edina država na Zahodnem Balkanu, katere državljani potrebujejo vizum za vstop v schengensko območje, čeprav so od leta 2018 izpolnjena vsa merila za liberalizacijo vizumskega režima;
- F. ker siva ekonomija na Kosovu zavira celovit razvoj uspešnega gospodarstva v državi;
- G. ker si mora Kosovo bolj prizadevati v boju proti korupciji in organiziranemu kriminalu ter vzpostaviti močne, usklajene in neodvisne institucije za reševanje teh vprašanj;
- H. ker je nekdanji predsednik Hashim Thaçi 5. novembra 2020 odstopil, ker ga je posebno sodišče za Kosovo v Haagu obtožilo vojnih hudodelstev in kaznivih dejanj zoper človečnost; ker je bila obtožnica proti Thaçiju potrjena 30. novembra 2020; ker je Vjosa Osmani, predsednica kosovske državne skupščine, vršilka dolžnosti predsednika Kosova;
- I. ker je Kosovo napredovalo pri prilagajanju svojega pravnega okvira pravnemu redu EU, vendar mora povečati svoja prizadevanja in sredstva, da bi učinkovito ter bolj predano in resno izvajalo nove zakone in pravila na vseh političnih področjih;
- J. ker je po navedbah kosovske vlade neodvisnost Kosova priznalo 117 držav, vključno z 22 od 27 držav članic EU;
- K. ker je pandemija covid-19 izjemno breme za zdravstveni sistem, gospodarstvo in sistem socialne zaščite Kosova ter se je jasno pokazalo, da morata EU in Zahodni Balkan še naprej sodelovati pri spopadanju s skupnimi izzivi;
- L. ker je EU mobilizirala 3,3 milijarde EUR finančne podpore za države Zahodnega Balkana za reševanje neposredne zdravstvene krize in ublažitev socialno-ekonomskih posledic pandemije covid-19 v regiji;
- M. ker je EU največja donatorica podpore in pomoči Kosovu za ublažitev ekonomskih in socialnih posledic pandemije covid-19; ker je Kosovo prejelo 5 milijonov EUR takojšnje podpore za zdravstveni sektor, 63 milijonov EUR podpore za socialno in gospodarsko okrevanje, 60 milijonov EUR sredstev pomoči in 100 milijonov EUR makrofinančne pomoči;
- N. ker bo gospodarski in naložbeni načrt za Zahodni Balkan omogočil dolgoročno okrevanje po pandemiji covid-19, saj bo podprl gospodarski razvoj in reforme v regiji;
- O. ker Kosovo prejema sredstva iz instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II), pri čemer skupna okvirna dodelitev za obdobje 2014–2020 znaša 602,1 milijona EUR, in ker mora Kosovo dodatno izboljšati svojo sposobnost črpanja sredstev;
- P. ker sodelovanje EU z Zahodnim Balkanom presega sodelovanje katerega koli drugega partnerja in izkazuje medsebojno strateško zavezanost;

Zaveza širitvi

1. pozdravlja stalno in močno zavezanost Kosova napredovanju na evropski poti in pospešitvi reform, pa tudi močno podporo kosovskega prebivalstva evropskemu povezovanju in njegovi evropski identiteti;
2. obžaluje omejeni napredek pri izvajanju prvega evropskega programa reform (ERA 1), vendar priznava zavezanost vlade za širok proces reform, kot ga predvideva drugi evropski program reform (ERA 2); poziva kosovske oblasti, naj prevzamejo odgovornost za proces, pokažejo več politične volje in izboljšajo upravne zmogljivosti, da bi pospešile izvajanje reform, povezanih z EU;
3. izraža zaskrbljenost zaradi ukinitve ministrstva za evropsko povezovanje in poziva vladu Kosova, naj v celoti in ustrezno vključi nekdanje strukture ministrstva, kot določa nova sprejeta uredba o organizacijski strukturi kabineta predsednika vlade, ter naj zagotovi, da bo imela nova struktura ustrezno raven pristojnosti in odgovornosti, da bo lahko ustrezno usklajevala in usmerjala proces povezovanja;

Četrtek, 25. marec 2021

4. pozdravlja miren in nemoten potek predčasnih parlamentarnih volitev 6. oktobra 2019 in 14. februarja 2021, vendar izraža zaskrbljenost zaradi odsotnosti konkurence, svobode izbire in izražanja v skupnosti kosovskih Srbov ter zaradi težav z glasovi iz tujine; poudarja, da je pomembno obravnavati vse pomanjkljivosti, ki jih je ugotovila misija EU za opazovanje volitev, in izvesti priporočila, ki jih je predložila; pričakuje, da bodo vse politične sile pri oblikovanju nove vlade in izvolitvi novega predsednika spoštovale demokratično kulturo in voljo kosovskih državljanov;
5. obžaluje, da se Kosovo po volitvah še naprej spopada s politično nestabilnostjo, in v zvezi s tem poziva vse politične sile na Kosovu, naj z ustavnimi spremembami reformirajo politični sistem, da bi izboljšale pravno varnost in postopek oblikovanja novih vlad;
6. pozdravlja, da je Komisija v svojem poročilu o Kosovu za leto 2020 potrdila oceno o zmožnosti Kosova, da izkoristi liberalizacijo vizumskega režima in poziva Svet, naj čim prej sprejme brezvizumski režim za državljane Kosova; v zvezi s tem opozarja, da Kosovo še naprej izpolnjuje vsa merila iz načrta za liberalizacijo vizumskega režima, kar Komisija od julija 2018 dosledno potrjuje;
7. obžaluje, da Svet v letu 2020 še vedno ni uspel sprejeti liberalizacije vizumskega režima za Kosovo; meni, da bo liberalizacija vizumskega režima s poenostavitvijo potovanj in poslovanja izboljšala stabilnost Kosova in ga približala EU; ugotavlja, da izolacija kosovskih državljanov vpliva na izvajanje programov EU in da zaradi nesprejetja sklepa Sveta državljani Kosova nimajo nujno potrebnih priložnosti, to pa slabi verodostojnost EU in bi lahko vplivalo na dialog med Beogradom in Prištino;
8. poziva države članice EU, naj ostanejo zavezane širitvi in izvajajo učinkovitejšo politiko komunikacije z državljani EU o širitvi; poziva Komisijo in urad EU na Kosovu, naj si bolj prizadevata za promocijo vloge, zahtev in koristi tesnejšega partnerstva med EU in Kosovom;
9. pozdravlja odločitev kosovske vlade, da odpravi tarife na uvoz iz Srbije ter Bosne in Hercegovine, zaradi česar se je lahko ponovno vzpostavil dialog, ki ga podpira EU;
10. ugotavlja, da sta Kosovo in Srbija 4. septembra 2020 v Washingtonu podpisala sporazume o gospodarski normalizaciji; vendar obžaluje določbe v besedilu, ki od Kosova zahtevajo, da si preneha prizadevati za članstvo v mednarodnih organizacijah; pozdravlja obnovljeno angažiranost ZDA in poudarja, da morajo EU in ZDA okrepiti svoje partnerstvo in usklajevanje na Zahodnem Balkanu; poudarja, da je čezatlantsko sodelovanje pomemben dejavnik stabilnosti v regiji, in poudarja vodilno vlogo EU kot mediatorke v procesu normalizacije odnosov med Kosovom in Srbijo;
11. obžaluje odločitev Kosova, da veleposlaništvo v Izraelu odpre v Jeruzalemu, saj je v nasprotju s stališčem EU o dvodržavni rešitvi spora med Izraelom in Palestino;
12. priznava pomemben prispevek mednarodnih sil na Kosovu (KFOR) in sodelujočih držav pri ohranjanju varnega in zaščitenega okolja ter prostega gibanja vseh državljanov na Kosovu, pa tudi pri evroatlantskem povezovanju Zahodnega Balkana;
13. poziva k ustvarjanju novih priložnosti za politični dialog in dialog o politikah na visoki ravni z državami Zahodnega Balkana, in sicer z rednimi srečanji na vrhu med EU in Zahodnim Balkanom ter poglobljenimi ministrskimi stiki; poziva k dejavnemu sodelovanju in ustreznemu vključevanju držav Zahodnega Balkana v konferenco o prihodnosti Evrope;

Demokracija in pravna država

14. pozdravlja napredek pri prilagoditvi zakonskega okvira o pravni državi, vključno z zakonom o disciplinski odgovornosti sodnikov in tožilcev in zakonom o mediaciji ter uvedbo elektronskega sistema vodenja primerov in centralnega registra kazenskih evidenc; vendar obžaluje, da se izvaja slabo;
15. poziva kosovske oblasti, naj poskrbijo za boljše izvrševanje zakonov v korist svojih državljanov in zagotovijo boljše usklajevanje različnih programov pravne države, ki jih podpirajo različni donatorji, vključno z izvedbo splošnega pregleda in razvojem nadaljnje strategije za celoten sektor pravne države;

Četrtek, 25. marec 2021

16. poudarja, da je treba okrepiti boj proti korupciji, in izraža resno zaskrbljenost zaradi zaprtja protikorupcijske delovne skupine kosovske policije; poudarja, da je za učinkovit boj proti korupciji potrebna močna politična volja, in poziva kosovske oblasti, naj pokažejo odločnost v boju proti korupciji na vseh ravneh;
17. poziva vlado, naj ustanovi in vzdržuje močne in specializirane organe, ki se bodo borili proti organiziranemu kriminalu in korupciji, ter poziva k odpravi vseh sprememb v institucijah kazenskega pregona in protikorupcijskih institucijah, ki bi temeljile na strankarskih političnih interesih;
18. poziva Kosovo, naj izboljša izvajanje svojih regulativnih ukrepov, ki se nanašajo na zamrznitev, zaplembo in izterjavo premoženja ter pravnomočne obsodbe v primerih korupcije na visoki ravni, organiziranega in finančnega kriminala, pranja denarja in financiranja terorizma, vključno z ukrepi začasne izključitve javnih uslužbencev, obtoženih takih kaznivih dejanj, ter zagotovi, da ne bo vmešavanja v operativne dejavnosti organov kazenskega pregona in tožilstva;
19. je zaskrbljen, ker kosovski pravosodni sistem, kljub ustreznemu normativnemu okviru, še vedno spodkopavajo pomanjkljivosti, povezane z odgovornostjo, preglednostjo in političnim vmešavanjem; obžaluje, da ni oprijemljivih rezultatov v boju proti organiziranemu kriminalu, ter pričakuje večji napredek, kar zadeva izboljšanje rezultatov pri preiskovanju in kazenskemu pregonu korupcije na visoki ravni in primerov organiziranega kriminala, tudi trgovine z ljudmi in nedovoljenega prometa s prepovedanimi drogami ter kibernetnega kriminala;
20. pozdravlja, da je sodni svet Kosova sprejel ukrepe, ki bodo pripomogli k omejitvi zunanjega vmešavanja v sodne postopke in neprimerne vpliva nanje; pozdravlja tudi povečanje števila objavljenih pravnomočnih sodb; meni, da so potrebni dodatni ukrepi, s katerimi bi zagotovili večjo neodvisnost in depolitizacijo sodstva in ustavili neupravičeno vmešavanje v odmevnih primerih;
21. poziva Kosovo, naj zagotovi, da so dosledno na voljo finančna in revizijska poročila o financiranju političnih strank ter da se po potrebi uveljavijo sankcije; ugotavlja tudi, da je treba izboljšati finančni nadzor in odgovornost podjetij v javni lasti; v zvezi s tem pozdravlja predlog novega zakona o financiranju političnih strank in spodbuja skupščino Kosova, naj sprejme pravni okvir, ki ureja financiranje političnih strank v skladu s priporočili Beneške komisije;
22. ponavlja, da izbiranje in imenovanje oseb na visoke položaje odločanja v javnih upravi in podjetjih v javni lasti še vedno zbuja skrb, ter ugotavlja, da je treba imenovanja na take položaje opraviti po poštenem in konkurenčnem postopku, ki temelji na dosežkih; priznava prizadevanja kosovske vlade s podpisom memorandumov o soglasju z Združenim kraljestvom za nadzor tega procesa; ponovno poziva k napredku in jasni politični zavezi, kar zadeva reformo javne uprave, ki jo je mogoče doseči z napredkom pri izvajanju ustrezne zakonodaje;
23. pozdravlja izboljšanje organizacije dela kosovske skupščine in vodenje plenarnih zasedanj na podlagi njenega poslovnika; obžaluje pa pogosto nesklepčnost in tekoče zaostanke pri parlamentarnem delu, ki so še posebej škodljivi v postopku sprejemanja svežnja pomoči, povezanega s pandemijo;
24. obžaluje, da kosovska skupščina v prvem poskusu ni uspela sprejeti drugega svežnja za okrevanje gospodarstva; poudarja pomen politične stabilnosti ter poziva skupščino in vlado, naj sodelujeta v konstruktivnem duhu in upoštevata najboljše parlamentarno prakso;
25. izreka pohvalo prizadevanjem Kosova v boju proti radikalizaciji, terorizmu in nasilnemu ekstremizmu, tudi s preprečevanjem odhajanja tujih borcev; poudarja, da so potrebna dodatna prizadevanja za obravnavanje financiranja terorizma ter rehabilitacije in ponovnega vključevanja tujih bojevnikov;
26. poziva k dejavnemu regionalnemu sodelovanju ter boljšemu usklajevanju in izmenjavi informacij med varnostnimi službami Republike Kosovo ter EU in njenimi državami članicami v boju proti morebitnim terorističnim dejavnostim; poziva Kosovo, naj se spoprime z radikalizacijo na spletu in zunanjimi ekstremističnimi vplivi, Komisijo in države članice pa, naj pomagajo Kosovu pri tem pomembnem prizadevanju;
27. izraža zaskrbljenost zaradi prizadevanj tretjih držav v podporo radikalizaciji, zlasti mladih, pogosto s financiranjem ali zagotavljanjem znatnih sredstev, na primer izobraževalnim ustanovam na Kosovu, v katerih bi utegnili prihajati do radikalizacije, in da bi lahko sedanje razmere, povezane s pandemijo, negativno vplivale na prizadevanja za deradikalizacijo glede na vse slabše gospodarske razmere;

Četrtek, 25. marec 2021

28. pozdravlja sklenitev delovnega dogovora med kosovsko policijo in Europolom, ki bo podlaga za okrepljeno sodelovanje v boju proti terorizmu in ekstremizmu ter mednarodnemu organiziranemu kriminalu, in poziva, naj se začne čim prej izvajati;
29. poudarja, da imajo po nedavnih ocenah kosovski državljani v posesti približno 250 000 kosov nezakonitega orožja; izraža globoko zaskrbljenost zaradi teh nevarnih razmer, ki ogrožajo javno varnost; poziva kosovske oblasti, naj okrepijo prizadevanja za rešitev tega problema in začnejo učinkovit program za zaseg oziroma prostovoljno predajo tega orožja policiji;
30. pozdravlja nenehno zmanjševanje števila prošenj za azil in ponovni sprejem kosovskih državljanov ter dobro sodelovanje kosovskih oblasti pri ponovnem sprejemu;
31. pozdravlja sprejetje uredbe o vključevanju tujcev in poziva k njenemu polnemu izvajanju; poudarja, da so potrebni nadaljnji ukrepi za zagotavljanje ustreznih upravnih in izvršilnih zmogljivosti za reševanje migracijskih izzivov, vključno s tihotapljenjem migrantov;
32. ponovno izraža popolno podporo delu kosovskih posebnih sodišč in posebnega tožilstva, ki so pomemben dokaz zavezanosti Kosova pravni državi in katerih delo je tudi v interesu Kosova; poudarja, da je pomembno, da lahko posebna sodišča svoje delo opravljajo neodvisno, brez zunanjega vmešavanja; pozdravlja podaljšanje mandata posebnega sodišča za Kosovo in njegovega dela v Haagu;
33. pozdravlja podaljšanje mandata misije EULEX ter poziva Kosovo, naj v celoti in v dobri veri sodeluje s to misijo ter s posebnimi sodišči in posebnim tožilstvom; obžaluje poskuse ogrožanja mandata misije EULEX; ponovno poziva misijo EULEX, naj poveča svojo učinkovitost in ohrani najvišje standarde preglednosti in pristop brez tolerance do korupcije;
34. pozdravlja sprejetje zakona o dostopu do javnih dokumentov; priporoča nadaljnja prizadevanja za povečanje preglednosti in boljše spremljanje javnofinančnih odhodkov, tudi z izboljšanjem sistema javnega naročanja;
35. pozdravlja ukrepe, sprejete za krepitev zmogljivosti za kibernetko varnost, predvsem sprejetje prve nacionalne strategije za kibernetko varnost; meni, da je ključno ohraniti ta zagon, da se omogoči popolno izvrševanje zakonodajnih pobud na tem področju in obravnava nezadostno število usposobljenih strokovnjakov na področju IKT in kibernetke varnosti;

Spoštovanje temeljnih svoboščin in človekovih pravic

36. ugotavlja, da pravni in institucionalni okvir Kosova zagotavlja varstvo človekovih in temeljnih pravic ter pravic manjšin; poudarja, da še vedno obstajajo izzivi v zvezi z njegovim izvajanjem, zlasti v zvezi z jezikovnimi pravicami, vključno z večjezičnim oddajanjem, katerega neobstoja vpliva na dostop manjšinskih skupnosti do informacij in je med pandemijo covid-19 še posebej škodljiv;
37. poziva Kosovo, naj zagotovi enako in nediskriminatorno javno izobraževanje v manjšinskih jezikih ter naj povsod na Kosovu zagotovi dostop do uradnih dokumentov v vseh uradnih jezikih, pa tudi enake možnosti, ustrezno zastopanje v političnem življenju in dostop do javne uprave in sodstva;
38. poziva, naj se povečata varstvo in vključevanje oseb, ki pripadajo manjšinam, vključno z Romi, Aškali, Egipčani, Srbi, Bošnjaki, Turki in Gorani, pa tudi invalidov in razseljenih oseb, tako da se jim zagotovita ustrezno zdravstveno in socialno varstvo, zlasti med pandemijo koronavirusa glede na njene socialno-ekonomske posledice;
39. poziva k okrepljenemu boju proti diskriminaciji in anticiganizmu; je zlasti zaskrbljen zaradi socialne diskriminacije pripadnikov romske, aškalske in egiptovske skupnosti, njihove izključenosti iz političnega in družbenega odločanja ter stalno nezadostnih sredstev zanje in njihovega slabega dostopa do zaposlitvenih možnosti, pravnega varstva, javnih storitev, stanovanj, zdravstvenega varstva, kanalizacije in tekoče vode;
40. z obžalovanjem ugotavlja, da kosovska skupščina še vedno ni obravnavala peticije, ki jo je podpisalo skoraj 500 ljudi, ki se že od nekdanj opredeljujejo za Bolgare, in je bila evidentirana na skupščini maja 2018; poudarja, da je treba v drugem nacionalnem popisu na Kosovu, ki naj bi se izvedel leta 2021, dodati možnost opredelitve za Bolgare;

Četrtek, 25. marec 2021

41. ugotavlja, da javni radioteleviziji ni bila zagotovljena finančna in uredniška svoboda; ponovno poudarja, da je treba zagotoviti preglednost medijev, tudi njihovega lastništva, ter neodvisnost medijev, da ne bodo pod nobenim političnim vplivom; poziva k čimprejšnjemu imenovanju vodje agencije za informiranje in zasebnost;
42. poudarja, da je treba okrepiti boj proti grožnjam novinarjem in napadom nanje ter odpraviti nekaznovanje za ta kazniva dejanja; priznava, da je kljub tem izzivom svoboda izražanja zapisana v ustavi Kosova ter da je vzpostavljeno pluralno in živahno medijsko okolje;
43. spodbuja ustanovitev večnacionalne in večjezične javne radiotelevizije, ki bi združevala ljudi ter spodbujala mir in spravo med jugovzhodnimi evropskimi državami po vzoru televizijskega kanala ARTE;
44. obžaluje, da se povečuje število primerov strateških tožb za onemogočanje udeležbe javnosti, s katerimi se grozi novinarjem in posameznikom ali se jih sodno preganja, da bi se jih utišalo in onemogočilo javno razpravo;
45. pozdravlja sprejetje zakona o zaščiti prijaviteljev nepravilnosti ter spodbuja pripravo vse potrebne dodatne zakonodaje za njegovo učinkovito in uspešno izvajanje; v zvezi s tem poziva k hitremu imenovanju komisarja za Agencijo za informiranje in zasebnost;
46. je zaskrbljen zaradi dezinformacijskih kampanj za diskreditacijo državnosti Kosova; poziva h krepitvi evropskega sodelovanja s Kosovom pri odzivanju na dezinformacije in hibridne grožnje, s katerimi se poskuša spodkopati evropsko perspektivo regije, ter za boj proti regionalnim kampanjam dezinformacij, tudi z bolj strateškim poudarjanjem pomena EU za državljane v regiji;
47. opozarja na močno povezavo med pomanjkljivostmi v medijski svobodi in priložnostmi za lokalne in tuje akterje, da spreminjajo dejstva in širijo dezinformacije; poziva Komisijo in ESZD, naj tesno sodelujeta pri obravnavanju takih povezav in sorodnih izzivov ter spodbujata ustanovitev centra odličnosti za dezinformacije, ki bo osredotočen na Balkan;
48. pozdravlja soglasno odločitev skupščine Republike Kosova z dne 25. septembra 2020, da neposredno prenese Konvencijo Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima (Istanbulska konvencija); pričakuje, da bo vlada Kosova hitro sprejela ukrepe za izvajanje vsebine konvencije ter v ta namen zagotovila potrebna sredstva in infrastrukturo;
49. pozdravlja sprejetje kosovskega programa za enakost spolov, pa tudi delo koalicije žensk v kosovski skupščini; poziva kosovske oblasti, naj povečajo prizadevanja za spodbujanje enakosti spolov in krepitev ekonomskega položaja žensk, med drugim s prednostnim vključevanjem vidika spola in povečanjem sodelovanja s civilno družbo, tudi z organizacijami žensk, pa tudi z ustvarjanjem okolja, ki bo spodbujalo boljše zastopanje žensk na položajih odločanja, ter z zagotavljanjem, da se v šolskih učbenikih ne obnavljajo stereotipi in diskriminacija; v zvezi s tem poziva k sodelovanju žensk v pogajalski skupini, pristojni za dialog med Beogradom in Prištino; zahteva tudi, da EU podpre ta prizadevanja s tem, da sama upošteva zgoraj navedena priporočila;
50. je zaskrbljen zaradi stopnje neaktivnosti žensk, ki je med drugim posledica diskriminacije na podlagi spola na trgu dela, in poziva kosovske oblasti, naj povečajo udeležbo žensk na trgu dela; poziva Kosovo, naj prilagodi novo delovno zakonodajo, da bo urejala tudi dopust, da bi se preprečila diskriminacija na podlagi spola, povezana s pravicami v zvezi s porodniškim, očetovskim in starševskim dopustom;
51. ponovno izraža zaskrbljenost zaradi obsega nasilja v družini in nasilja na podlagi spola; v zvezi s tem pozdravlja revizijo kazenskega zakonika in izboljšave, ugotovljene v poročilu o misiji EULEX pri nekaterih vidikih obravnavanja primerov spolnega nasilja v okviru kosovske policije; vendar ugotavlja, da so opuščanje kazenskega pregona in strogega kaznovanja, nekaznovanje storilcev, nezadostni sistemi za sledenje in podatkovne zbirke primerov, pomanjkanje ustreznih sredstev in storitev za žrtve (zavetišča, centri za zdravniške preglede, podpora po travmatski izkušnji, svetovanje), neizpolnjene potrebe po usposabljanju in institucionalizirani protokoli obravnave za celoten pravosodni sistem še vedno skrb zbujujoči;

Četrtek, 25. marec 2021

52. poudarja, da pandemija covid-19 škodljivo vpliva na ženske in manjšine, saj povečuje neenakost in zaostuje obstoječe težave, vključno s povečevanjem nasilja v družini, ter poziva kosovsko vlado in kosovske organe, naj ta vprašanja upoštevajo pri svojih odzivih na pandemijo;

53. pozdravlja sprejetje zakona o zaščiti otrok kot pomemben korak k zaščiti pravic otrok na Kosovu; poudarja pomen boja proti nasilju nad otroki; poudarja, da so potrebni zadostni finančni in človeški viri za zagotovitev njegovega učinkovitega izvajanja; opozarja na posebno potrebo po obravnavanju problematike otroških in prisilnih porok, zlasti v skupnostih Romov, Aškalov in Egipčanov, z uvedbo zakonsko določene starosti za poroko ter zagotavljanjem ustreznih ukrepov organov kazenskega pregona in pravosodnih organov ter poročanjem tem organom;

54. pozdravlja napredek pri varstvu pravic oseb LGBTI na zakonodajni in politični ravni; vendar ugotavlja, da je treba veljavni protidiskriminacijski okvir izvajati v celoti, in poziva k ustrezni preiskavi primerov kaznivih dejanj iz sovraštva zoper osebe LGBTI; poziva vlado, naj vključi istospolna partnerstva v osnutek civilnega zakonika, kot je zagotovljeno v ustavi države;

55. pozdravlja stalna prizadevanja kosovskih oblasti za povečanje zmogljivosti civilne družbe za smiselno prispevanje k razvoju politik; poziva k nadaljnemu izboljšanju sodelovanja med vlado in civilno družbo ter večjemu sodelovanju civilne družbe pri oblikovanju politik; ponavlja, da je treba povečati odgovornost in preglednost v javnem financiranju civilne družbe;

56. je zaskrbljen, ker se mednarodni donatorji premalo usklajujejo, na kar je opozorilo več organizacij, ki delujejo v državi; poziva kosovsko vlado, naj ukrepa, da bi se izognila podvajanju prizadevanj in nepotrebnemu prekrivanju, ter učinkoviteje upravljala svoje odnose z mednarodnimi donatorji;

57. pozdravlja delo, ki ga je odhajajoči varuh človekovih pravic opravil v zvezi s spodbujanjem kulture človekovih pravic, in dejstvo, da so kosovske oblasti izvedle več njegovih priporočil, kar je med drugim učinkovito prispevalo k preprečevanju mučenja ter drugega okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja;

Sprava in dobri sosedski odnosi

58. pozdravlja prizadevanja Kosova za ohranjanje konstruktivnih sosedskih odnosov v celotni regiji in njegovo proaktivno usklajevanje s skupno zunanjo in varnostno politiko EU (SZVP); pozdravlja zavezanost Kosova regionalnim pobudam in poziva k izvajanju obveznosti v več regionalnih okvirih za pospešitev skupnega regionalnega trga;

59. poudarja, da je normalizacija odnosov med Srbijo in Kosovom prednostna naloga in pogoj za pristop obeh držav k EU ter da je bistvena za zagotavljanje stabilnosti in blaginje v širši regiji; priznava večje sodelovanje obeh strani v dialogu, ki ga podpira EU, in poziva k dejavnemu in konstruktivnemu sodelovanju v dialogu, ki ga podpira EU in vodi posebni predstavnik EU, njegov namen pa je skleniti celovit, trajnosten in pravno zavezujoč sporazum v skladu z mednarodnim pravom;

60. ponovno poziva, naj se v dobri veri in pravočasno napreduje s celovitim izvajanjem vseh že sklenjenih sporazumov, vključno s takojšnjo ustanovitvijo združenja/skupnosti občin, z večinskim srbskim prebivalstvom; poziva ESZD, naj vzpostavi mehanizem za spremljanje in preverjanje izvajanja vseh doslej sklenjenih sporazumov ter redno poroča Evropskemu parlamentu o trenutnem stanju; v zvezi s tem ponovno poudarja, da v celoti podpira posebnega predstavnika EU za dialog med Beogradom in Prištino Miroslava Lajčaka;

61. spodbuja vladi Srbije in Kosova, naj se vzdržita vsakršnih dejanj, ki bi lahko ogrozila zaupanje med stranema in konstruktivno nadaljevanje dialoga; ponovno poudarja pomen dejstva, da sta Kosovo in Srbija večetnična, ter da si v regiji ne bi smeli prizadevati za oblikovanje etnično homogenih držav;

Četrtek, 25. marec 2021

62. poziva Kosovo, naj se spoprime z notranjimi težavami, kar zadeva njegov pristop k dialogu, ustanovi posebno skupino za pogajanja in skupno pogajalsko platformo ter začne dialog med vladajočo koalicijo in opozicijskimi strankami; poudarja, da je treba dialog med Beogradom in Prištino voditi odprto in pregledno ter da se morajo uradniki, ki so zanj pristojni, redno posvetovati s kosovsko skupščino o njegovem napredku; poziva vlado, naj o rezultatih dialoga bolje obvešča državljane Kosova;
63. ugotavlja, da pet držav članic EU še ni priznalo Kosova, in jih ponovno poziva, naj to storijo ter ponovno potrdijo verodostojno evropsko zavezanost procesu širitve; poudarja, da je neodvisnost Kosova nepreklicna in da bi priznanje koristilo normalizaciji odnosov med Kosovom in Srbijo, okrepilo in utrdilo stabilnost v regiji ter olajšalo povezovanje obeh držav z EU;
64. pozdravlja, da je Izrael v okviru sporazumov, podpisanih v Washingtonu, nedavno priznal neodvisnost Kosova, obsoja pa kampanjo Srbije za nepriznanje Kosova, zaradi katere je več držav preklicalo priznanje;
65. pozdravlja dobro regionalno sodelovanje Kosova in Srbije v boju proti širjenju pandemije covid-19, vključno s sodelovanjem županov Severne in Južne Mitrovice ter komunikacijo med ministroma za zdravje;
66. obžaluje, da most v Mitrovici kljub zaključku obnovitvenih del še ni odprt za ves promet; poziva srbske in kosovske oblasti, naj spodbujajo medosebne stike med lokalnimi skupnostmi, da bi okrepili dialog, tudi na nevladni ravni; poziva Komisijo, ESZD in Svet, naj podprejo predsednika vlade in njegovo ekipo v dialogu o notranji spravi s kosovskimi Srbi, ki bo zagotovila konkretna varnostna jamstva in priložnosti za družbeno-gospodarsko povezovanje;
67. ugotavlja, da je potovanje brez vizumov med Bosno in Hercegovino ter Kosovom nujen pogoj za širitev regionalnega sodelovanja;
68. pozdravlja prizadevanja Komisije za bolj strateško vlaganje v državah Zahodnega Balkana na podlagi posebnega gospodarskega in naložbenega načrta; priznava, da je ta gospodarski in naložbeni načrt pomemben za podporo trajnostni povezljivosti, človeškemu kapitalu, konkurenčnosti in vključujoči rasti ter za okrepitev regionalnega in čezmejnega sodelovanja; poudarja, da morajo biti vse naložbe v skladu s cilji Pariškega sporazuma in cilji EU za razogljčenje;
69. ponovno izraža podporo pobudi za ustanovitev regionalne komisije za ugotavljanje dejstev o vojnih hudodelstvih in drugih grobih kršitvah človekovih pravic na ozemlju nekdanje Jugoslavije (RECOM); poudarja, da regionalni urad za sodelovanje mladih opravlja pomembno delo, in pozdravlja dejavno sodelovanje Kosova; ponovno poudarja, da je treba vzpostaviti stik z mladimi iz severnih občin in jih vključiti v družbeno-gospodarske državne strukture;
70. poziva, naj se okrepijo prizadevanja pri obravnavi zahtev družinskih članov pogrešanih oseb, odprtju vseh vojnih arhivov in razkritju informacij o ljudeh, ki so še vedno navedeni kot pogrešani od vojne na Kosovu v letih 1998 in 1999; poziva k izvajanju strategije kosovskega tožilskega sveta za vojna hudodelstva, ki ga še vedno močno ovirajo politična vprašanja, premajhna sredstva ter nezadostno mednarodno in regionalno sodelovanje;
71. poudarja pomen informacij o grobiščih ter o preiskavah in obsodbah vseh vojnih hudodelstev, da bi zagotovili pravico za žrtve; poziva Srbijo, naj pregleda ostanke treh trupel, katerih posmrtni ostanki so bili doslej izkopani med preiskovanjem množičnega grobišča v vasi Kiževak v občini Raška blizu kosovske meje, odkritega novembra 2020, za katere se domneva, da so bili kosovski Albanci;
72. izreka pohvalo prizadevanjem Kosova za miroljubno sobivanje verskih skupnosti in poudarja pomen nadaljnega varstva kulturne dediščine in lastninskih pravic vseh verskih skupnosti; spodbuja kosovske oblasti, naj kulturno dediščino uporabijo kot sredstvo za združevanje različnih skupnosti in učinkovitejše spodbujanje večetnične kulturne in verske dediščine države;
73. je zaskrbljen zaradi naraščajočega trenda k enojezičnosti in nerazumevanja različnih jezikov kosovskih skupnosti, zlasti med mladimi; zato poudarja, da se je treba učiti jezikov drug drugega, vzpostaviti platforme za interakcijo, prilagoditi izobraževalni sistem in se spoprijeti s premajhno zastopanostjo manjšinskih skupnosti v javni upravi;

Četrtek, 25. marec 2021

74. poudarja, da sta dolgoročna stabilnost in blaginja Kosova še vedno odvisni od razvoja odnosov med kosovskimi Albanci in kosovskimi Srbi ter da so vse politične sile odgovorne za ohranjanje in podpiranje politične kulture, ki temelji na strpnosti, vključevanju ter medsebojnem razumevanju in spoštovanju;

Gospodarstvo

75. ugotavlja, da so za boj proti obsežnemu neformalnemu gospodarstvu na Kosovu, ki je resna ovira za razvoj zasebnega sektorja in vpliva na zmožnost države, da bi zagotavljala kakovostne javne storitve, potrebna trdna politična podpora, učinkovito izvajanje in tesno spremljanje;

76. poziva kosovske oblasti in Komisijo, naj dodatno podprejo mala in srednja podjetja za razvoj uspešnega gospodarstva na Kosovem;

77. poudarja, da je nujno treba izvajati aktivne politike trga dela, ki med drugim zajemajo izpopolnjevanje delavcev, poklicno izobraževanje in usposabljanje na delovnem mestu, da bi se povečalo zaposlovanje ranljivih skupin; poudarja, da bi bilo treba reformirati sistem usposabljanja in izobraževanja, da bi se lahko odzival na potrebe trga dela in trga, ter poziva, naj se v oblikovanje in izvajanje ukrepov za zaposlovanje vključijo pripadniki manjšinskih skupin; ponovno poudarja, kako pomembno je ustvariti dodatne priložnosti za mlade in ženske;

78. izraža resno zaskrbljenost zaradi množičnega izseljevanja visoko usposobljenih delavcev s Kosova in poziva k uvedbi celovitih družbeno-gospodarskih ukrepov za obravnavanje upada prebivalstva; poziva Komisijo in države Zahodnega Balkana, naj razvijejo regionalno strategijo za obravnavanje trajne brezposelnosti mladih z odpravo vrzeli med izobraževalnim sistemom in trgom dela na področju znanj in spretnosti, izboljšanjem kakovosti poučevanja in zagotovitvijo ustreznega financiranja za aktivne ukrepe na trgu dela in programe poklicnega usposabljanja, skupaj z ustreznimi ustanovami za varstvo otrok in predšolsko vzgojo;

79. poziva k občutnemu izboljšanju izobraževanja in kakovosti izobraževanja; poziva Kosovo, naj si prizadeva za nadaljnji napredek pri reformi šolstva, zagotavljanje potrebnega učnega gradiva in ustreznih fizičnih pogojev za vse učence, zlasti z odpravljanjem težav pri dostopu do izobraževanja med sedanjo pandemijo;

80. pozdravlja odločitev Kosova za sodelovanje v pobudi za mini-schengensko območje za izboljšanje dobrih sosedskih odnosov in zagotavljanje novih priložnosti za kosovske državljane in podjetja;

81. pozdravlja dejstvo, da bo Kosovo izkoristilo tudi enotni digitalni trg EU, in poudarja, da je treba vlagati v digitalizacijo za izboljšanje storitev za državljane, zmanjšanje digitalnega razkoraka in zagotovitev enakega dostopa do interneta, tudi za najbolj ranljive skupine in podeželska območja; ugotavlja, da ima digitalizacija velik potencial za razvoj kosovskega gospodarstva;

82. pozdravlja začetek veljavnosti novega regionalnega sporazuma o gostovanju, podpisanega aprila 2019, ki daje jasen zgled, kako se lahko z regionalnim sodelovanjem zagotovijo konkretne koristi za državljane in podjetja v regiji;

83. ugotavlja, da pandemija močno obremenjuje zdravstveni sistem; poziva Kosovo, naj utrdi zdravstveni sektor, da bi zagotovilo ustrezne in dostopne primarne zdravstvene storitve vsem državljanom, zlasti prek socialnih ugodnosti na podlagi potreb in za skupine, ki jih je kriza zaradi covid-19 najbolj prizadela; ugotavlja, da so številni zdravstveni delavci zapustili Kosovo, kar še dodatno zaostreuje pomanjkanje zdravstvenih delavcev in škodljivo vpliva na zdravstveni sistem;

84. ugotavlja, da so se strukturne pomanjkljivosti še zaostriale zaradi pandemije covid-19, zlasti vsled zamude pri sprejemanju zakona o okrevanju gospodarstva, in poziva kosovske oblasti, naj izvedejo učinkovite strukturne reforme za ublažitev vpliva pandemije in pospešitev okrevanja gospodarstva po krizi, tudi z obravnavanjem nezadostnega javnega zdravstvenega zavarovanja ter težav z delitvijo pristojnosti med predsednikom države in predsednikom vlade pri obvladovanju pandemije, ki so se pokazale ob razglasitvi izrednega stanja, da se je omogočila prepoved gibanja na ravni celotne države;

Četrtek, 25. marec 2021

85. ponovno poudarja, da je EU hitro aktivirala takojšnjo podporo za Zahodni Balkan, da bi obravnavali izredne zdravstvene razmere, ki jih je povzročila pandemija covid-19, in zagotovili socialno-ekonomsko okrevanje regije; ugotavlja, da je bila v okviru programov instrumentov za predpristopno pomoč za leti 2019 in 2020 sprejeta pomoč za Kosovo v višini več kot 138 milijonov EUR, od tega je bilo 50 milijonov EUR prerazporejenih za kratkoročno in srednjeročno reševanje socialnih in gospodarskih posledic trenutne krize zaradi pandemije koronavirusa;

86. poudarja, kako pomembna je evropska solidarnost, in poziva Komisijo, naj še naprej podpira Kosovo in druge države Zahodnega Balkana pri prizadevanjih za zaježitev pandemije; poziva Komisijo in Svet, naj Kosovo vključita v skupna javna naročila cepiv za EU in dodelita zadostno količino cepiv proti covidu-19 državljanom vseh držav Zahodnega Balkana;

87. poziva k boljšemu pobiranju prihodkov in boljšemu nadzoru nad podjetji v javni lasti; pozdravlja začetni napredek pri zmanjševanju davčnega dolga; poudarja, da so potrebna nadaljnja prizadevanja za povečanje davčnih prihodkov z omejitvijo neformalnega gospodarstva in izboljšanjem učinkovitosti pobiranja prihodkov od davkov, s čimer bi lahko zagotovili več sredstev za prednostna področja, vključno z izobraževanjem in zdravstvom;

Okolje, energija in promet

88. poziva oblasti, naj se uskladijo s standardi in cilji politike EU o varstvu podnebja in okolja v skladu z zavezami iz Pariškega sporazuma ter strateškim ciljem ogljične nevtralnosti do leta 2050 iz evropskega zelenega dogovora, in Kosovo poziva, naj si prizadeva za izvajanje zelene agende za Zahodni Balkan, ki odraža prednostne naloge evropskega zelenega dogovora;

89. pozdravlja rezultat vrha Zahodnega Balkana, ki je potekal 10. novembra 2020 v Sofiji v okviru berlinskega procesa, in še naprej podpira vse skupne pobude za izboljšanje povezovanja in dobrih sosedskih odnosov v regiji; pozdravlja potrditev deklaracije o zeleni agendi, ki je skladna z evropskim zelenim dogovorom, in pripravljenost voditeljev, da sprejmejo ukrepe in se uskladijo z ustreznimi politikami EU, ki določajo cilj doseganja podnebne nevtralnosti do leta 2050;

90. je zelo zaskrbljen, ker se večina energije na Kosovu proizvede iz premoga in ker se načrtuje gradnja nove termoelektrarne na premog; poziva Kosovo, naj poveča trajnostnost svojega energetskega sektorja z diverzifikacijo virov energije, takojšnjo odpravo neskladnih subvencij za premog, decentralizacijo proizvodnje energije in prehodom na obnovljive vire;

91. ugotavlja, da je treba kosovski pravni okvir uskladiti z direktivama EU o velikih kurilnih napravah in industrijskih emisijah; poziva Kosovo, naj opravi presoje vplivov na okolje, skladne z mednarodnimi standardi, in sprejme ukrepe, ki so potrebni za ohranitev in varstvo okoljsko občutljivih območij;

92. poziva kosovske oblasti, naj izpolnijo svojo zavezo glede zaprtja in razgradnje elektrarne Kosovo A; pozdravlja pripravljenost Evropske komisije, da kosovski vladi pri tem postopku zagotovi finančno in tehnično pomoč;

93. opozarja, da je prednostno obravnavanje in izboljšanje ukrepov za energijsko učinkovitost, vključno s preoblikovanjem sedanjega daljinskega ogrevanja na premog in naftne proizvode v visoko učinkovit sistem soproizvodnje, ki temelji na obnovljivih virih energije, ključni dejavnik pri doseganju podnebnih ciljev; poudarja pomen reševanja energetske revščine;

94. izraža resno zaskrbljenost zaradi še vedno velikega števila prezgodnjih smrti, ki so posledica onesnaženosti zraka zaradi emisij, ki presegajo zakonsko določene zgornje meje za velike kurilne naprave; poziva kosovske oblasti, naj se nemudoma spopadejo z onesnaževanjem zraka ter oblikujejo verodostojen načrt za postopno in stroškovno učinkovito prenehanje uporabe premoga; je seznanjen z nedavno revizijo strategije za energetskega sektorja, ki je namenjena reševanju te težave, in poziva Kosovo, naj izvaja svoj nacionalni načrt za zmanjšanje emisij;

95. spodbuja kosovske oblasti, naj dajo večjo prednost izvrševanju okoljske zakonodaje in standardov za biotsko raznovrstnost, v skladu s pravnim redom EU, ter spodbujajo okoljsko ozaveščenost in izobraževanje o varstvu okolja med kosovskimi državljanji; spodbuja Kosovo, naj čim prej sprejme zakon o podnebnih spremembah, ter poziva, naj se brez nadaljnega odlašanja razvije in sprejme celovit nacionalni energetskega in podnebni načrt;

Četrtek, 25. marec 2021

96. poziva Kosovo, naj še naprej širi obseg zbiranja odpadkov, zlasti z izboljšanjem ločevanja odpadkov in recikliranja, uvede ukrepe krožnega gospodarstva za zmanjšanje količine odpadkov in obravnava vprašanje divjih odlagališč ter nujno poišče načine za odstranjevanje nevarnih odpadkov;

97. je zaskrbljen, ker je na voljo malo vodnih virov; poziva kosovske oblasti, naj pri načrtovanju hidroelektrarn spoštujejo posebna naravna in varovana območja in naj ne ogrožajo trajnostne oskrbe z vodo;

98. poziva k celovitemu izvajanju Pogodbe o ustanovitvi Energetske skupnosti, vključno z izvajanjem pravnega reda o državni pomoči in popolnim odprtjem nacionalnega trga z električno energijo, ter pomikanju v smeri povezovanja z regionalnim trgom; spodbuja prizadevanja za regionalno povezljivost in dokončanje regionalnega energetskega trga;

99. poziva Kosovo, naj izvaja verodostojne in trajnostne politike javnega prevoza in mobilnosti, s katerimi bo odpravilo dolgotrajne infrastrukturne pomanjkljivosti, vključno z rednimi javnimi prometnimi povezavami do Severne Mitrovice in vseh večjih mest po vsej državi;

100. pozdravlja sprejetje letnega akcijskega programa instrumenta za predpristopno pomoč za Kosovo za leto 2020 v skupni vrednosti 90 milijonov EUR in vztraja, da je treba sredstva instrumenta za predpristopno pomoč med drugim uporabiti za spodbujanje zelene agende s krepitvijo varstva okolja, prispevanjem k blažitvi podnebnih sprememb in povečanju odpornosti nanje ter pospeševanjem prehoda na nizkoogljeno gospodarstvo; poziva k večji preglednosti in pozornejšemu parlamentarnemu nadzoru, kar zadeva sredstva, dodeljena Kosovu, ter poziva Komisijo, naj bolje spremlja uporabo sredstev EU in poroča o morebitnih zlorabah;

101. poziva Komisijo, naj sredstva instrumenta za predpristopno pomoč III (IPA III) poleg infrastrukturnih projektov usmeri tudi na demokratični prehod Kosova, zlasti zaradi stalnih težav z okoljem za naložbe, absorpcijsko sposobnostjo in okoljskimi standardi na Kosovu;

102. poziva, naj prihodnji instrument IPA III vsebuje tako spodbude kot pogojevanje; meni, da bi moral instrument IPA III nujno podpirati nadaljnjo krepitev temeljnih vrednot in dobrega upravljanja, njegova uporaba pa bi se morala prekiniti v primeru systemskega ogrožanja interesov in vrednot Unije; meni, da bi se moralo načelo reverzibilnosti pristopnega procesa po prenovljeni metodologiji jasno odražati tudi v predpristopnem financiranju; ponovno poudarja, da mora obseg finančne pomoči ustrezati cilju evropske perspektive Kosova;

o

o o

103. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje predsedniku Evropskega sveta, Komisiji, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, vladam in parlamentom držav članic ter kosovskemu predsedniku, vladi in parlamentu.
